

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dógenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Balogh Ferenc, a teológia doktora.

Debreczen, július 12.

A Kálvin-ünnepségek a magyar református egyház templomaiban folyó hónap 11-ikén lefolytak. Az örök érdemű s épen ezért örök emlékü nagy reformátort, Kálvin Jánost a külföldi református testvérekkel együtt megünnepeltük mi magyarok is.

Sok fölemelő és kedves emlék maradt lelkünkben ezekből az ünnepségekből.

Nekünk, tiszántuli reformátusoknak azonban legfölemelőbb és legkedvesebb emlékü az, hogy a *genèvei* (genfi) egyetem örök érdemű teológiai professzorunkat, *Balogh Ferencet* is, „honoris causa“, tehát *tiszteletből*, azaz érdemeit megbecsülve, beigtatta a *teológiai doktorok* diszes sorába.

Megvalljuk, hogy bizony egy kissé késett ez a régen megérdemelt kitüntetés. Bekövetkezhetett volna már p. o. 1896-ban, a millennium alkalmából, vagy tíz évvel utóbb, 1906-ban, amikor igazán tudós, tehát igazán „doktor“ professzorunk negyvenéves professzorságát ünnepeltük;

és be kellett volna következnie e kitüntetésnek épen az erre legilletékesebb *bécsi* evangélikus teológiai fakultás részéről. De nekünk ily későn is jól s pedig *sokszorosán* jól a *genèvei* koszoru és biztosítjuk róla a *genèvei* egyetemet, hogy kedves figyelmét s igazságos s mulasztásokat pótló itéletét nem fogjuk elfeledni soha!

Mert kicsoda Balogh Ferenc? Debreczeni teológiai akadémiánknak *immár negyvenhárom éven át* mindig hűséges, mert mindig s *egyedül hivatásának* élő professzora. Negyvenhárom évig szünetlen *egy* hivatal terheit hordozni, magában véve is érdem; úgy viselni pedig az Urnak gyönyörűséges igáját, a kogy Balogh Ferenc viselte ennyi éven át és viseli, hála Istennek, még ma is: olyan érdem, amely okvetetlen kitüntetést érdemel, sőt követel.

E negyvenhárom év alatt tanított Balogh Ferenc az egyháztörténelem fölséges előadása közben *egzéziszt*, dogmatikát, gyakorlati teológiát, egyházi jogot, tömördek életbölcsest, mélységes hazaszeretetet és — ami legfőbb érdeme s ami fel van írva javára ott fent

az élet könyvében is, — tanított *rendületlen hitet*...

Nem, nem tanította; hiszen a hitet tanítani nem lehet. Hanem a maga nagy hitével, nagy hitének izzó lángjával hitre lobbantotta a mi lelkünket is. Nincs köztünk, egykori s mai (teológiai és jogakadémiai) hallgatói közt egyetlenegy sem, aki hálálkodva be nem vallaná, hogy a maga boldogító és drága hitét vagy egyenesen Balogh Ferencnek köszöni, vagy legalább hite megújodását és megizmosodását.

És hatott és hat nem csak az élő szó erejével, hanem igen sok tudományos dolgozatával is. Tehát *igazi professzorhoz illően*, művelte és műveli és nagy tekintéllyel képviseli szakját az irodalomban is. Épen ezért ezek a munkái meg fogják őrizni tisztelt nevét a késői időknek akkor is, amikor már nem lesz életben egyetlenegy tanítványa sem, aki hiteles tanubizonyosságot tehetne róla, hogy mit végzett ő a kálvini református egyház s benne az Isten országa szolgálatában. Mert e munkák mindnyájan *igazán* tudományosak: alaposak és nem egy-két esetben önálló felfogást s eredeti kutatást felmutatók. Föületesség, szolgálai má-

A rács mögött.

Irta: Lampérth Géza.

A rács mögött halvány, szomorú leány ült, Mikor a postára adtam levelem.
Ahogy föltekintett kopott asztaláról,
Lesir a vértelen hervadó arcáról:
— Sohasem ismerte, mi a szerelem.

Fásult gépszerűen a levél után nyult
S nézte... hosszan nézte édes, szép neved,
Mit rá én becéző szeretettel irtam,
— Lopva rám pillantott... arcom boldogpirban
S nedves lett a szeme, ajka remegett...

Nem láthatá ő a levél édes titkát,
De én írva láttam az ajkán, szemén,
Mi reszketett lelke titkos rekeszében:
„Tudom, érzem: mi van ebben a levélben,
S azt is, hogy nem kapok soha ilyet én...”

Elborulva néztem. Mig neved leirta,
A boritékra egy csepp könnye szökött.
— Könnye nyomát látva, szívem szép virága,
Gondolj te is szánva szegény bus virágra,
Ki árván hervad el ott a rács mögött.

Babonás emberek.

Néprajzi, de irodalomtörténeti tekintetben valóságos kincsesbánya a Magyar Néprajzi Társaságnak hivatalos lapjaként megjelenő Ethnografia. Aki benne böngész, megmeggannyi érdekes, megismerni érdemes dolgra akad, ami bepillantást nyújt sokszor egy nép lelki életébe, megérlel benne egy-egy faji sajátságot, világot derít oly dolgokra, melyek egyébként valóságos talányokként merednek elénk, melyeket hiába próbálunk megfejteni.

Uj számából érdekesnek tartunk egy pár magyar vonatkozású dolgot, különös babonákat és babonás szokásokat közölni.

Hogy a lány kapós legyen, sütés előtt az anyja kenyérbe lyukat nyom és a mosás után ott maradt vizet eladó lányával megitatja.

Mikor a karácsonyi kalács sül, az eladó lányok kiragadnak egyet a kemencéből, az utcára futnak vele és ott felibe szegik. Azután körülnéznek, ha férfit látnak meg, egy éven belül fognak férjhez menni, ha asszonyt látnak meg, pártában maradnak: ha pedig három férfit látnak meg egyszerre, meghalnak.

Ha azt akarod, hogy egy legény se járjon bizonyos lány után, szerezz egy gombostűt, melyet az illető lány használt, szurd azt valamely fejfába, senki fia nem fogja szemétni a lányra.

Ha tudni akarja a leány, ki lesz a jövő-

döbelije, tegyen karácsony estéjén minden ételből egy csipetnyit dióhéjba, ragassza azt mézzel össze és tegye vánkosa alá, éjjel álmában látni fogja őt.

Ha a leány első izben süt kenyeret és nem sikerül neki, jó férjet kap.

Fiatalemberek és leányok Luca napjától karácsonyig egy-egy almát esznek. Éjfél mise előtt a templom elé mennek és az a legény, aki a lányhoz lép, leend a férje.

Ha a leány tudni akarja, ki lesz a férje, vegye kezébe karácsony estéjén azt a lepényt, melyet elsőnek tettek a kemencébe és szedték ki onnan és azt majszolva menjen a pajta mögé, ott meglátja jövődöbelijét. Ha senkit sem lát meg, akkor az illető más közönségben lakik.

Amely leányt elhagyott a kedvese, az hét darab bodzaágból tüzet rak és sőt hint rá, hogy csapodár szeretőt ne találjon.

Eljegyzéskor a leány köténye alá dugja kezét és úgy nyújtja vőlegényének, hogy hatalmas legyen fölötte.

Ha a lakodalom alkalmával a gyertyák bányadtan égnek, valaki a házastársak közül meghal.

A mátkapár az esküvő előtti napon pénzdarabot tesz a szoba küszöbe alá s amelyiknek pénze reggelig elvész, közel jövőben meghal.

Ha a menyasszony ruhájába kis sapkát

Tavaszi öltönyt, felöltöt, színes mellényt legszebben tisztit

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet:

Széchenyi-utca 24. sz.

Fióközlet: Csapó-utca 28-ik sz. a.

solás és ügyefogyott léhaság nincs bennök egy sor sem. Még a professzori grabsaság, megrögzöttség, megcsontosodás szokott veszedelmét is el bírták kerülni: bizonyítja például az, hogy míg régebben enyhébben ítélték meg a Servét Mihály általunk soha eléggé meg nem siratható esetét, addig később *bánatosan és fájdalmasan* emlékeznek róla. (Ker. egyháztört. IV. füz. 1882. 201. l.)

A református professzor nem elfogult s a bagyományt ha tiszteli is, de nem imádja...

Imhol Balogh Ferenc, az igazán tudós és igazán Isten kegyelméből való ref. professzor! Tehát a genévei koszoru méltán ékesíti a tudás fényétől ragyogó prokluszi homlokot. Szívemből kívánom, hogy viselje boldogan itt közöttünk még nagyon, nagyon sokáig! És kérem Balogh Ferencet, a *theológia doktorát*, hogy ne nehezteljen érte, hogy a tanítványi hála e pár eleven virágszálát nagyon sokónk nevében odatűztem cserkoszoruja levelei közé!...

Dicsőfi József.

A kormány bemutatkozás második napja.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 12.

Teljesen üres padosorok és karzat előtt nyitotta meg Justh Gyula pont 10 órakor az ülést. Nyomban ezután felsietett az elnöki emelvényre Wekerle miniszterelnök és élénken gesztikulálva beszélgettek.

Egy újságcikk körül.

Justh Gyula szemrehányást tett Wekerlének, hogy a kolozsvári „Ellenzék” című újság őt személyében súlyosan megtámadta és ezért a támadásért a miniszterelnöki sajtóirodát teszi felelőssé. Wekerle kijelentette Justhnak, hogy a miniszterelnöki sajtóiroda

varrnak be, első gyermeke fiu, ha főkötőskét varrnak be, leány lesz.

Mikor a lányok éjfél misére mennek, mákos gubót tesznek a szenteltvíztartóba, hazamenet kiszedik onnan: amelyiknek nem jut, pártában marad. Néhol a legények is követik ezt a szokást.

Mikor a hajadonok ruhát mosnak és eső esik, szeretők hűtlenek lettek hozzájuk. Napos idő állhatatosság és hűség jele.

Amely lány szombaton fon, pártában marad.

Mikor a menyasszony inget ajándékoz vőlegényének, szépen megszólítja, mert ha nem tenne így, halála után mindaddig kijárna a sírból, míg csak gyöngéden meg nem szólítaná őt.

Ha a lány el akarja felejteni hűtlen kedvesét, fejjen meg tehenet napfelkelte előtt; igyék a tejből három kortyot, a fazekat, melyben a tej volt, öblitse ki háromszor patakvizben, azután merítsen bele háromszor vizet és igyék belőle három kortyot, azután menjen fa alá és a rajta levő harmatot rázza le magáról háromszor. Tegye ezt meg három egymásra következő reggelen, soha eszébe nem jut a hűtlen.

Ha a vőlegény a menyasszonyától elcsent pántlikát a hold világánál elégeti és a hamujából egy csipetnyit annak italába tesz, amint haza jöttek az esküvőről, az asszonyka nem lesz kikapós.

Ha a leányzó olyan legényről álmodik, akit férjül akarna, fordítsa át a vánkösát éjjel, amint fölébredt, akkor az illető legény ő róla fog álmodni.

rendszeres tudósításokat nem ad a vidéki lapoknak.

A kifogásolt sajtó tudósítást, mely határozottan tendenciózus -- amint később kiderült -- egy magán vállalkozó szolgáltatotta a jelzett lapnak.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnöki előterjesztések következtek. Mezőfi Vilmos 8 heti szabadságot kér, amit a ház megadott. A kérvények felolvasása után jelenti az elnök, hogy Nagy György sürgős interpellációt jelentett be a kormánynak a főrendiházban -- szerinte imparlamentárisan történt bemutatkozása miatt. Erre az engedélyt megadta az elnök.

A bemutatkozási vita.

Az ülés első szónoka Supiló Ferenc. Tört magyarsággal olvasta beszédét, kijelenti, hogy a kormány iránt bizalmatlansággal viseltetik, mert Horvátországban nincs országgyűlés, két év óta költségvetés nélkül kormányoznak, nincs sajtószabadság, elkobozták a gyűlekezési jogot, teljes az abszolutizmus. E miatt a kormány kinevezését nem veszi tudomásul.

Balpárti siralmak.

Nagy György: Azzal kezd, hogy a balpárti bizalmatlan a kormánnyal szemben, mert az nem akarja komolyan az önálló bankot 1911-re felállítani. Polemizál Széll Kálmán és Molnár János szombati beszédével és határozati javaslatot terjeszt be: arra nézve, hogy a Ház elvárja, miszerint ősszel a válságot, alkotmányosan és a többségi elv alapján adják meg és az oly módon preciziroztassék, hogy a többségi elv alatt a függetlenségi párt elve értessek.

Polit Mihály: Nagyon súlyosnak látja a politikai helyzetet, mert Magyarországnak nincsen önállósága és mindenben kénytelen Ausztria előtt referálni. Csatlakozik Supiló és Mihályi fejtegetéseibe, mert ő is bizalmatlan a kormánnyal szemben.

Farkasházy Zsigmond kifogásolja Bakonyi Samu határozati javaslatát, mert nincsen benne kifejezetten a függetlenségi párt bizalma a kormány iránt. Ezt óvatosan kerülte Bakonyi határozati javaslata és szövegrészekkel iparkodik ezt a fogyatékoságát el-tüntetni. Tekintve, hogy a kormány kebelében a bank kérdésben nincs egyöntetűség, ő ez iránt a kormány iránt nem viseltetik bizalommal.

Bozóky Árpád hosszasan fejtegeti a kormány törvénytelenességét. Azt kifogásolja, hogy a kormány elnapoltatta a Házat, tehát őszig parlamenti felelősség nélkül kormányoz. Bizalmatlan a kormány iránt és csatlakozik Mihályi Tivadar bizalmatlansági indítványához.

Elnök a vitát bezárja. Zárszó jogán senkitem szólal fel. Kezdődött a szavazás. A Ház az összes határozati javaslatok elvetésével Bakonyi Samu határozati javaslatát fogadta el.

Javasolja, hogy a Ház szeptember 28-ig napolja el üléseit.

Bozóky Árpád ellenzi az elnöki javaslatot, hogy a kormányt a parlament a királyi kézirat szellemében ellenőrizhesse. Fontos, országos jelentőségű dolgok várnak elintézésre.

A Ház az elnök javaslatát fogadta el.

Interpelláció.

Nagy György beterjeszti sürgős interpellációját a kormánynak a főrendiházban történt bemutatkozása tárgyában. Imparlamentárisnak mondja azt, hogy a miniszterelnök nem olvastatta fel a főrendiházban a királyi kéziratokat, melyek az új kormány kinevezéséről szólnak, hanem csak olyan családiásan intézték el a kormány bemutatkozását.

Wekerle Sándor kijelentette, hogy a főrendiház ülése szombaton délután 2 órára volt kitűzve, amikor a Ház ülése még folyt, tehát nem volt módjában a királyi kéziratokat ott felolvasatni. Bejelentette a főrendiháznak a kabinet új kinevezését és kérte annak tudomásul vételét addig, míg a királyi kéziratokat meghirdetted a főrendiház. Kéri válasza tudomásul vételét.

Nagy György újabb felszólalása után a Ház tudomásul vette a miniszterelnök választát.

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az ülés véget ért.

Kálvin-ünnep Debreczenben.

Debreczen, július 12.

„Sárból s napsugárból összegyurva, tudásra törpe és vakságra nagy, te vagy az örök, ember. Porsátrád lehuza a föld porához, de szemed bogarában amaz isteni szikra nem hagy a porban sokáig: lelked Istenhez emel. Tévelyegsz, bolyongasz, örök hibád örökre tartani fog, de küzdelmed is örök lesz, küzdeni fogsz az örök jó felé!

Időnkint: egyén, faj, nép, világ, látszólag végromlás felé közeleg. De új élet támad, új eszmék születnek. Újult erővel hirdeted jussodat, lelkek megrázója, ismeretlen hatalom! Szentléleknek ismert isteni erő. S a por-ember halad ismét ujjászületve a jobb ut felé.

Az egyik azt mondta: építsük meg a bábel tornyát, az tartson össze bennünket. Bábel tornya sárból épült, összedőlt! Sár voltáért össze kellett dőlni!

Nóé bárkájába hordta a megmenteni valót, ember hordta, sár is került bele. Sár, melynek pusztulás a vége!

Azután kótáblára irt a kiválasztott ember, világot összetartó mondasokat, de ezt is ember irta! aki az igéret földjére már be nem mehetett!

Istennek kellett jönni a földre! hogy maradandó templom épülhessen.

És fel is épült romolhatatlan kövekből. Nevét így mondják — „Szeretet!” A templomépítő elment! itt hagyta porházánkat. De templomát időről-időre erős erősséggel védelmezik. Ha néha remeg is a fal, lehull is néhány pillér, vakolat, — akad mindjárt javítója Isten házában.

Javitó voltál Te is Kálvin János, egyszerű javítató! de a legtekélyesebb épületnek javítója. Kiválasztottnak jut csak ilyen szerep! Jutalmad munkádban jutalmat nyert. Emléked ott van a választottak emléke között.

Egyszerű keretek és külsőségek között, de bensőségteljesen ünnepelte tegnap Debreczen kálvinista lakossága Kálvin Jánosnak, a nagy reformátornak négyszázadik születési évfordulóját. Ma mikor az egész világon mindenütt, ahol református hívő van, áldoznak Kálvin emlékének, mikor Genfben világra szóló emlékünnepek folynak, a debreczeni ünnep-nap gyöngyszemként kapcsolódik bele az emlékünnepek sorozatába.

Debreczenben a Kálvin ünnepélyvel kapcsolatban örömtűzet gyújtottak a „magyar vallásnak”, azt a kálvinizmust ünnepelték, mely nálunk nemzeti tartalmat kapott és éppen ezért, mert a magyar fajjal annyira összefonódott, a „magyar vallás” elnevezést kapta.

A Debreczenben lefolyt Kálvin-ünnep-ségekről az alábbi tudósítás számol be.

Istentisztelet a Kistemplomban.

A református templomokban tartott istentiszteletek Kálvin emlékének voltak szentelve.

A templomokban a lelkészek Kálvinról emlékeztek meg prédikációjukban. A Kistemplomban Eröss Lajos püspök tartott predikációt s ezen jelentek meg a világi hatóságok, valamint az egyházkerület képviselői is. Ott voltak: gróf Degenfeld József főgondnok, Márk Endre kollégiumi ügyész, Oláh Károly, Vargha Elemér, Csóka Sámuel tanácsnokok, Géresi Kálmán főigazgató, Szabó Elek polgármesteri titkár.

A hívők zsufolásig megtöltötték a templomot. A szoltár elnéklése után Eröss Lajos püspök lépett a szószékbe és nagy hatás mellett tartotta meg ünnepi beszédét. Utalt arra, hogy alig pár órája érkezett meg Helvétia földjéről, hol minden népek képviselői ünnepelték az örökéletű reformátort, Kálvint. Szép fejtegetéseit így fejezte be: „Adjunk hát az Egek Urának, hogy kálvinisták vagyunk“.

Az istentisztelet Eröss Lajos imájával, majd közénekkel végződött.

A presbyterium diszközgyűlése.

Kálvin János emlékezetére a református egyház presbyteriuma délelőtt 11 órakor ugyancsak a Kistemplomban diszközgyűlést tartott. A diszközgyűlésen egyházi részről Dicsőfi József lelkészelnök, világi részről Vecsey Imre h. főgondnok elnökölték. A jegyzőkönyvet Jeney Miklós egyházi jegyző vezette. A nagyszámú megjelent presbyterek sorában ott voltak: Eröss Lajos püspök, Balogh Ferenc, Uray Sándor, Kola János, Baesó Dezső dr., Bészler Károly, Kocsár Gábor, Herezeg János, Hódy Béla, dr. Nagy Zsigmond, Medgyesy Ferenc, dr. Ujfalussy József, Alföldi Gábor, Kertész Mihály, A. Szabó József, dr. Kovács Sándor, Keckés István, Kovács Ferenc, Vecsey Viktor, Mike Ferenc, Oláh Károly, Liptai Sándor, Péntes Sándor, Pető István, Pető Lajos, Orosz István, Mészáros János, dr. Varga Lajos, Mórincz Ferenc, Gyarmati István, id. Kertész István, Bácsi András, Török Bálint, dr. Oláh Miklós, Kovács János, Varjasi Sándor, Ungvári György, Ablonczai Gedeon, Szilágyi Bálint presbyterek, számos egyházközségi tag és nagy s díszes közönség. A diszközgyűlést, magas szárnyalású, tartalmas beszédben emlékezett meg Kálvinról. Ihlettségtől ragyogó szavai teljesen elragadták a hallgatóságot. Az ünneplő közönség teljesen a beszéd hatása alatt állott. A szónok beszédében egy olyan tökéletes Kálvin-tanulmányt adott elő, mely valóban páratlanul áll.

A beszéd befejeztével Vecsey Imre állott szólásra s megköszönte a nagy község érdeklődését és hogy a világi hatóságok is képviseltették magukat, indítványozta, hogy Dicsőfi József gyönyörű beszéde teljes egészében jegyzőkönyvbe vételessék, kinyomatassék és a tagok között szétosztassék, hogy mindenkinek alkalma legyen a szép Kálvin-tanulmány szépségeiben gyönyörködni. Miután ehhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult, a diszközgyűlést bezárta.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Debreczeni piaristából egyetemi tanár.

Szóba került a Varju János neve.

Kolozsvárról érdekes hír érkezett hozzánk.

A debreczeni társaséletben és tanári körökben jól ösmert, szeretett debreczeni piarista tanárral, az irodalmi téren is kivált Varju János rom. kath. főgimnáziumi tanárral kapcsolatos ez a hír.

A kolozsvári egyetemen meg-

üresedett a művelődéstörténeti tudomány tanszéke. A tanszék most áll betöltés előtt és e tanszék betöltésére vonatkozólag az egyetemi tanári karban érdekes kombinációk merültek fel.

A tanszékre Takács Sándort, a tudós piaristát és író-t öhajtották megnyerni első sorban. Takács Sándor szakközlönyökben, mint a fővárosi lapok hasábjain évek óta bámulatos munkásságot fejt ki a magyar művelődéstörténeti közlemények közreadásával. Ugy, hogy cikkelyeit nemesak a tudományos körökben, de országszerte mindig nagy érdeklődéssel fogadják, méltányolják. E téren egyike az első tudós kutatóinknak és zamatos nyelvű íróinknak.

Azonban — mint értesülünk — Takács Sándor nem reflektál a tanárságra! Hanem — most adjuk a minket, debreczenieket érdeklő hirt. Erre a tanszékre szóba került az egyetemi tanári kar körében a tudós és népszerű debreczeni piarista tanárnak, Varju Jánosnak a neve.

Varju János nagybecsű tudományos irodalmi működésével érdekelte ki ezen megtisztelő érdeklődését és bizalmát a kolozsvári egyetemi tanári karnak. A „magyar művelődés története“ nagy könyvével emelkedett a jeles tollú és nagy tudású piarista tanár e téren az elsők közé, aki iránt kifejezett ezen elismerésről mi is szeretettel s örömmel emlékezünk meg, bárhogy is végződik ez az ügy.

Tizezer korona egy internátusnak

György Endre adta.

Debreczen, július 12.

A református egyházi életnek egyik vezető alakja, György Endre, volt földmivelésügyi miniszter, akinek amilyen szerencsétlen volt politikai szereplése, annál inkább eredményesebb egyháza érdekében kifejtett működése. Ezzel az önzetlen és becses munkával találkozunk gyakran a tiszántuli egyházkerület Debreczenben tartani szokott közgyűlésén és most újabb bizonyosságát látjuk György Endrének egy igen szép s nemes tettében.

Az egyházkerület elnökségétől kapjuk ugyanis az értesítést, hogy György Endre úgy is, mint a máramaros-ugocjai egyházmegye gondnoka a máramarosszigeti református főgimnázium internátusa javára 10,000 koronát adományozott.

A nemes cselekedet magában hordja a dicséretet.

* A homokkerti óvoda évváró vizsgálója. A város által fenntartott homokkerti gyermekmenházban, a közbe jött kanyaró járvány miatt július 10-én délután 4 órakor tartatott meg az évváró vizsga. — A város, mint fenntartó testület részéről jelen volt Oláh Károly kulturtanácsnok, ki bokros elfoglaltsága mellett is szeretettel foglalkozik hazánkban még nem eléggé kultivált kised-
ővással. A vizsga minden tekintetben kitü-

nően sikerült, dacára annak, hogy a homokkerti gyermekmenház a többi hasonló irányú gyermekmenházak szerint minden pedagógiai felügyelet nélkül vezetetik. Elismerés illeti Szunyogh Amália vezető nőt, ki különben okleveles óvónő, hogy a vezetése alatt levő homokkerti gyermek menház kiállja a versenyt a városi óvodákkal. Bámulatot keltett a növendékeknek verselésben, értelmi dolgokban és más egyéb szórakoztató játékokban való kiképzése. Különösen elragadta a nagy számmal megjelent közönséget Paesay Kuhár Annuska és Kakas Sanyika. Ez a két alig 4—5 éves apróság olyan kifogástalan szabatossággal járta a Magyar Szólót, hogy öröm volt nézni. A vizsga után a jelenlevő tanácsnok teljes elismeréssel méltatta Szunyogh Amália óvónő kitűnő vezető képességét, az apróságok pedig jóízűen fogyasztották a homokkerti ref. olvasóegylet által ajándékozott cukorkákat.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Hajduvármegye a mult hóban.

Debreczen, július 12.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor ülést tartott, amelyen a mult havi közigazgatásról referáltak az elöljárók. Jelen voltak Weszprémy Zoltán főispán elnökle alatt: Kovács Gyula alispán, Faust Elek pénzügyigazgató, Csányi Viktor tanfelügyelő, Latinovics Mihály műszaki tanácsos, dr. Losonezy Almos főorvos, dr. Czeglédy Mihály főügyész, Nábráczky Béla, Ersey Gyula jegyzők és dr. Balthazar Dezső, Lóvy Béla, Kömmerkiny János, Leidl Emil, Kálmán Lajos, Major Gyula bizottsági tagok.

Az ülés megnyitása után felolvasták az alispáni, főorvosi, főmérnöki, tanfelügyelői és pénzügyigazgatói jelentéseket, melyek a bizottság tudomásul vett. Azután egyhangú határozatot hozott, mely szerint felirattal támogatja a debreczen-h. nánási vasutársaság azon kérelmét, mely a Debreczen—Böszörmény közötti utvonalon menettéri jegyek forgalomba hozatalát kéri engedélyezni. Az üdvös felirat nagy örömet fog kelteni az illető vonat vonal utazói körében.

Ezen kérdés tárgyalása közben Kálmán Lajos bizottsági tag egy másik felirat iránt tett indítványt, melynek célja az, hogy a vasutvonalmi állomások kapesoltassanak össze telefonice az illető község házaival, hogy esetleges katasztrófák esetén sürgősebb intézkedést lehessen tenni. Ezen indítványt azonban a bizottság elvetette azon indoklással, hogy minden község gondoskodjon maga a telefoni összeköttetésről.

Kisebb felelősségi ügyeket intézett el még ezután a bizottság, amely után az ülés fél 12 órakor véget ért.

Egy kiváló orvos a nyugalomban.

Mint tudósítónk jelenti, Bihar vármegye Derecske község köztisztviselőjében és szeretetben élő orvosát, dr. Both János lemondott községi orvosi állásáról s nyugalomba vonulván, községünkben el is költözött és a megürült orvosi állásra a pályázat már ki is iratott.

Dr. Elek Dezső
ügyvédi irodáját

Széchenyi-u. 23. sz. alatt

megnyitotta.

FIGYELEM!

Debreczen sz. kir. város könyvnyomdai vállalata munka felvételi irodáját Kossuth- és Városház-utca sarkára helyezte át.

Nyilatkozat.

Mint a „*Debreczen*“ kiadóhivatalának jelenlegi főnöke, felkérem azon t. kereskedő s iparos urakat és egyáltalán a nagyérdemű közönséget, hogy hirdetés és egyéb célokra a kiadásunkban megjelenő lapot továbbra is igénybe venni sziveskedjenek és egyben föl-kérem, hogy sziveskedjenek velem közölni azokat az esetleges panaszokat, melyek a kiadóhivatal esetleges vezetéséből felmerültek, hogy azokra nézve a megfelelő intézkedéseket megtehessem.

Debreczen, 1909 július 13.

Kiváló tisztelettel
Osáthy Kálmán.

UJDONSÁGOK.**Magunkról.**

A „*Debreczen*“ olvasóihoz!

Debreczen, jul. 12.

Rövidre fogjuk a beszédet. Nem programot adunk, egyszerűen bejelentsük, hogy a mai naptól a mi ujságunk, a „*Debreczen*“ új köntösben, egy országos tekintélyű vállalkozás nyomdájában jelenik meg.

Ez a nyomda: *Debreczen város nyomdája*.

Mi modern ujságot fogunk közreadni. A tisztességes alapon, minden személyeskedés kizárásával elevenségre törekszünk. Hisszük, hogy sikeres lesz ezen becsületes munkánk. Annyival inkább, mert a lap kiadásánál és terjesztésénél is érvényesítjük, értékesítjük a korszerűséget és egy mintaszerűen berendezett nyomdának minden kiválóságát.

A szerkesztésre vonatkozólag megjegyzésünk nincsen. Vagyunk, akik vagyunk! Emeljük színvonalát és élénkségét az ujságunknak, ezt nemcsak igérjük, hanem lelkesen fogadjuk. Annyival inkább, mert a kiadóhivatalunk vezetésében is kívánatos és örvendetes fordulat következett be.

Csáthy Kálmán barátunk, aki az „*Atheneum*“nak nagytehetségű, derék és szakképzett, rokonszenves tisztviselője volt, vette át a lap kiadóhivatalának vezetését. — Midőn Csáthyt, a régi Csáthy-cégnek ezen lelkes leszármazóját, a legnagyobb szeretettel ajánljuk olvasóink és hirdetőink jóindulatába, bejelentsük azt is, hogy a mai naptól a „*Debreczen*“ szerkesztősége és kiadóhivatala az érdeklődőknek gróf Degenfeld-tér 2-ik szám alatt rendelkezésükre áll. Bármely megkeresést vagy irást ide kérünk; mert a piac-utcai régi helyiséghez, régi kiadóhivatalhoz többé semmi közünk nincsen.

Rubos Árpád öngyilkossága.

Abbáziában agyonlőtte magát.

Egy mássorsra érdemes művésztelenség szomorú és megdöbbentő pusztulásáról adunk hírt.

Rubos Árpád színművész, aki Debreczenben is évekig tartózkodott, a debreczeni közönségnek is egyik legkedveltebb színművésze volt, öngyilkossági kísérletet követett el a tenger mellett.

Rubosnak ez már második kísérletezése a halállal.

Az első felesége öngyilkos lett... Ezen házassága előtt Rubos öngyilkosságot követett el. Majd tüneményes sikerű művészpályát futott meg... De a léhasága, könnyelműsége, lelketlensége mocsárba süllyesztette ezt az embert. Sikkasztásokat, váltóhamisításokat követett el. Többfelől is panaszolták, feljelentették. Most országosan köröztek és hónapok óta szökdösött a rendőrség elől.

Már tovább nem folytathatta a szökdösést. Már hurokra is került volna! De a tartóztatása előtt, mellbe lőtte magát az egyik abbáziai szállóházban. Életveszélyes sebével a kórházban ápolják ezt a lezülött zseniális embert.

— **Nyugalomba vonult tábornok.** A debreczeniek kedves ösmérséről érkezik hír. A közös hadsereg rendeleti közlönye jelenti, hogy ő felsége június 24-iki legfelsőbb elhatározásával elrendelte, hogy vilányi Bodnár István vezérőrnagynak nyugállományba helyezése alkalmából a legfelsőbb megalégedés tudtul adassék. Bodnár István, mint a 3-ik honvéd gyalogezred parancsnoka, évekig tartózkodott Debreczenben. A társaságoknak is népszerű, kedvelt tagja volt. A tényleges szolgálatban egyik volt a legkiválóbb és leghazafiasabb magyar parancsnokoknak.

— **A táblai elnök illetősége.** Porubszky Jenő, a debreceni kir. ítélőtábla elnöke a községi kötelékbe való felvétel iránt folyamodott a városhoz. A tanács a népszerű elnököt felvette Debreczen községi kötelékébe.

— **Feix József áthelyezése.** Feix József dohánygyári tisztviselőt Pozsonyból a helybeli dohánygyár igazgatóságához áthelyezték. Feix József neve a zenevilágban előnyösen ismert, nyolc évig volt karnagy. Ide helyezése határozott nyereségére lesz Debreczen zenei életére, melynek továbbfejlesztésére Feix Józsefnek igen célszerű és érdekes tervei vannak. Így például szimfoniái hangversenyek rendezését vette programjába. Ajánljuk a zenei körök figyelmébe.

— **Tanácsnokok szabadságon.** Oláh Károly és Szabó Kálmán tanácsnokok ma kezdik meg nyolc hétre terjedő szabadságukat. A tanácsnoki teendőkben Oláh Károlyt dr. Tóth Emil, Szabó Kálmánt dr. Hegedüs István jegyző helyettesíti.

— **Szobor-bizottsági ülés.** A Kossuth-szobor-bizottságot szombaton délelőtt tíz órára ülésre hívta össze a polgármester. Az ülésen bejelentik a bizottságnak a zsüri határozatát, melyet az tudomásul vesz. A bizottság egyszersmind határozni fog a további teendők felett.

— **Az utszélről.** Piros csákós huszártisztek, napégedte arcú dali katonák élénkítették meg a nyaraló Debreczen utcait.

A hajduságon nagy lovassági gyakorlatokat tartanak a közel napokban, ezért gyülekeznek messze vidékről a napégedte dali huszárok. Honvéd huszárok... A magyar szem örömmel nézi őket.

Csak úgy találomra kiragadom néhány piros csákós huszártiszt nevét.

Konkoly-Thege az őrnagyok, Morvay, Jakabfy, Törös, Dobó, Jakab s több ily tör-

zsökös magyar nevének a marosvásárhelyi piros csákós huszárezred tisztjei...

És még sincsen magyar nemzeti hadseregünk.

— **Kinevezés.** Horváth István pénzügyi tanácsos és debreczeni kataszteri helyszínelési becslőbiztost, a m. kir. pénzügyminiszter kinevezte kataszteri helyszínelési felügyelővé a Szegeden állomásozó II. számú m. kir. kataszteri helyszínelési felügyelőséghez, az ő helyére pedig Debreczenbe Székér Ernő pénzügyi segédtitkárt és kataszteri helyszínelési becslőbiztost nevezte ki s egyszersmind Hajdu és Szabolcs vármegyére valamint Debreczen városra nézve a vármegyei, illetve városi földadóbizottsági elnöki teendőket ellátásával is megbízta.

— **Városi építkezések.** A tanács mai ülésén döntött a ménestermesteri és a lovászlakások építésére beadott ajánlatok felett. Az összmunkákra Sipos Bálint 59,757, Cseh Ferenc 59,452 és Tóth István 56,904 koronával pályázott s így Tóth István ajánlatát fogadták el, mint legolcsóbbat s őt bízták meg az építkezés kereszttulvitelével.

— **Elutasított kérelem.** A Gyermekvédő Egyesület elnöksége kérte a tanácsot, hogy engedje meg a városi címernek a hivatalos iratokon és a levélpapírokon való díjmentes használatát, miután a város ugy is védnöke az egyesületnek. A tanács a kérelmet elutasította azzal, hogy folyadjon az egyesület a közgyűléshez, miután a közgyűlés a címerhasználatának adományozási joga.

— **Tordai Gábor emlékezete.** A Debreczeni Dalegyelet és illetve a néh. Tordai Gábor ügyvéd jó barátai és tisztelői, akik emlékét kegyelettel őrzik, mint minden évben ugy most is áldoztak Torday Gábor emlékének. Tegnap délután 5 órakor kimentek a sírházhoz és két szép gyászalt elénekeltek, a Tordai Gábor szarzeményét, a gyászénekek legszebbikét, a „Lelkünk borítja néma fájdalom“ című gyászéneket. Majd Szilágyi Bálint ugy mondott megható szép emlékbeszédet.

— **A vármegye egészségügye.** A vármegye egészségügye a mult hóban kedvező volt. Nagyszámu születés történt, mérsékelt az elhalás, jelentékeny a szaporulat. Az uralkodó kórok, hurutos lobok, főleg az emésztő szerveken, leginkább a csecsemőknél, nevezetesebb halálokok a bélhurut, tüdőlob. Az apró gyermekek között nagy pusztitást vitt véghez a gyümölcs élvezete által bekövetkezett bélhurut. Vörheny 7 községben lépett fel. Kanyaróban Szoboszlón 247 gyermek betegedett meg, Hajdunánáson 172, Nádudvaron 145. Ezek közül csak 8 halt el. Született a megyében 571 gyermek, elhalt 347 ember. A szaporodás 201.

— **Kanyaró Hadházon.** Pár nappal ezelőtt Hajduhadházon igen veszedelmes mértékben lépett fel a kanyaró, mely különösen a gyermekek közül szedte áldozatait. Dr. Nagy Kálmán járásorvos azonnal kiutazott a helyszínre és megtette a szükséges óvintézkedéseket, melyeknek meg is lett a kívánt eredménye. Ujabb megbetegedés és egyetlen haláleset sem fordult elő.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Szilágyi Imre r. kath. 8 hónapos, özv. Brück Józsefné izr. 75 éves, Csóka Margit ref. 9 hónapos, Vas Mária ref. 1 hónapos, Feldmann Erzsébet izr. 2 hónapos, Tokai Mária ref. 2 hónapos, Mészáros Róza ref. 5 hónapos, Izsák Jakab izr. 5 hónapos, Uj Pál r. kath. 65 éves.

— **Öngyilkos kőműves.** Tegnapelőtt egy 69 éves öreg ember dobta el magát az életet. Tóth Jó-

zsef kőműves Patay-telepen levő lakásán öngyilkossági szándékból lugkőoldatot ivott. Beszállították a közkórházba, hol tegnap reggel meghalt. Ungyilkosságának oka ismeretlen.

— **Művészházasság.** A komoly szerelem még a lenge muzsa tanyáját sem kerüli el. Példa erre Göndör Aurél és Le belle Merode kisasszony frigykötése. Göndör Aurél a neves kabaré művész ugyanis tegnap tartotta eljegyzését Nagykárolyban (Le belle Merode) családi nevén Marosán Piroska nemzetközi orfeumi táncosnővel Nagykárolyban, a leány szüleinek házában. Egyébként mindketten jelenleg a Bika mulatóban szerepelnek.

— **Eljegyzés.** Ifj László Mihály keresk. segé eljegyezte Szitó Mariskát, Szitó Sándor és neje bájos és kedves leányát e hó 7-én.

— **Virágcsokrok és koszorúk** izléses kivitelben Paczelt Jánosnál készülnek. Piac-utca 28. sz. a.

— **Aromás** és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félegyházy-nál. Villanyüzemű kávé pörölde a kirakatban Piac- és Miklós-utca sar.

— **Beszélgünk egyszer komolyan.** Debreczennek tulajdonképpen csak egyetlen műője van, ahol a műsor mindig kitűnő és ép s ez az Arany Bika Mulató. Ezen kívül ez az egyetlen hely, ahol igazán lehet szöközni. Ha egy művész nem szép, akkor elsőrangú kell, hogy legyen a színpad. Ha pedig nagyon szép, akkor is meg kell hogy állja a helyét. És ha visszaemlékezünk Göndör Aurél utólréhetetlen humorral művészettel előadott számaira, vagy Th'haidas, amerikai excentrikusok, nagyonkadtató produkcióira és a többi páratlan atteleóra, úgy egy csöppet sem csudálkozunk azon nagymérvű látogatottságon, amelyberőzőnségünk az Arany Bika e kitűnő műját részesei.

— **Desifn,** lábizzadás ellen. 70 fillér Rákóczi József Zelmónál.

— **A Royal-kávéházban ma és a következő napokon minden este Banda Ma teljes zenekarával hangversenyt tart.**

— **Befőzéshez** duplavastag pergament (hóg) papír kapható Thaisz Arthur papírkercécsében.

— **Szülők és tanulóifjuság szives figyelmébe.** A közelgő nagy szünidőre ajánlja 1000 kötetből álló magyar és német kölcsönnyvtárát Csáthy Ferenc könyvkereskedő, II., Egyház-tér 2. sz. Kölesönkönyvtárgyvezék ingyen. Telefon 296. sz.

— **semege akác méz.** 84° cukor tartalommal Váray József kereskedésében Piac-utca, vösi új bérház.

— **Raktárhelyiség,** tágas és világos, azonnali kiadó Piac-utca 19.

— **Dr. Elek Dezső** ügyvédi irodáját Széchy-ut. 23. sz. alatt megnyitotta.

— **Mentze Henrik** áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdzsek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen, Bádogos-utca 1.

Színház.

* **Szerződötések.** A vidéki színiigazgatók már most szervezik társulataikat. — Újabb a következő szerződések kötötték: Kacsányi Ignác a buda-temesvári színház igazgatója szerződötette Ocskay Kornél teroristát, az operaiskola végzett növendékét, Fekete László szerelmes színészt és Doroghy

László főruhatárost, — Erdélyi Miklós, a nagyváradi színház igazgatója szerződötette Sinkó Gizi naivát, Cogg Krisztina énekesnőt, Széchy Ferencet és Szatmári Józsefet. Palágyi Lajos, a miskolci színház igazgatója szerződötette Kormos Ilonka szubrett primadonnát, Széchy Magda szubrettet, Makay Margit naivát, Falussy István baritonistát és Sarkady Vilmos komikust. — Komjáthy János, a kassai színház igazgatója szerződötette Hornyik Jankát és Odry Gergelyt. — Nádasi József a sopron-szombathelyi színház igazgatója szerződötette Vida Ilona énekesnőt, Fátoly Hédi énekesnőt, Albert Gizi szubrettet, M. Csornay Amália társalgási színésznőt, Solti Erna tenoristát, Szentiványi Lajos énekes bonvivant színészt, Szabó Danit, Bene Vallériát, Erdei Flórárt, Szalóky Szidit, Ernyey Auréliát és Imrey Erzsit. Sok szerződötésre vonatkozó tárgyalások most folyóak a színi-szervezőület szerződötési osztályánál és a színházi ügynökségnél.

* **Művészházasság.** A szombathelyi színtársulat volt tagja, Sági Sári, lelépett a világot jelentő deszkáról, hogy a házasság boldog révébe vonuljon. Lenkei Lajos pécsi lapszerkesztő, a Ferencz József rend lovagja, folyó hó 12-én vezeti oltárhoz a tehetséges művésznőt. Egyik legkedvesebb kollégánknak, a Pesti Napló kiváló szerkesztőjének, ehhez a kellemes frigyhez csak a lehető legjobbakat kívánjuk.

Egyenruhás bandita.

Rablógyilkos Vilmos huszár.

Ujabb büntényt derítettek ki Kurucz Szilveszterről.

Debreczen, július 12.

A Rózsa Sándorok, a Sobri Jósákak fajtájához tartozik Kurucz Szilveszter debreceni Vilmos huszár. Ennek az embernek vagy négy rablás és három rablógyilkossági kísérlet terheli a lelkét. Ejszakánként kiszöködött a laktanyából és rabolt, sőt még a gyilkosság kísérletétől sem riadt vissza. Büntetlenül garázdálkodott ez az elvadult lelkű kegyetlen ember, míg végre a véletlen az igazságszolgáltatás kezére adta. Mikor Gasparik Ádám órák ellen követett el rablógyilkossági merényletet leleplezték és minden kétségbeesett igyekevése dacára, hogy kibuvhasson a büntetés elől, elfogták. Kurucz Szilveszter már hónapok óta van a katonai fogházban, de mindig újabb és újabb büntetést fedezik fel és bűnlísta folyton szaporodik rémesebbnél rémesebb esetekkel.

A debreczeni csendőrség éppen a napokban nyomozta ki Kurucz Szilveszternek egy vakmerő s rémregényekbe illő rablómerényletét.

A régi bűn.

Még a múlt év november 14-én a Geréby-telepen, Szabó József koresmájában véres rablómerénylet történt. A koresmáros és nevelt leánya, a 12 éves Szabó Julianna nyugovóra tért, mikor a koresma ablakát megzörgette valaki. A koresmáros az ablakhoz lépett és az ajtó előtt álló idegen legényembertől kérdezte, hogy mit akar.

— Öt liter bort és egy doboz szivart kérek — hangzott a válasz.

Szabó József beeresztette az idegent. A zajra fölébredt a koresmáros nevelt leánya s a lakásból az ivóba nyíló üvegajtó függőnyét félrehozta és nézte, hogy mi történik odakint. Az idegen nem hozott magával semmit, ezért a koresmáros megkérdezte:

— Mibe viszi el a bort?

— Adjon egy fonott korsót.

A koresmáros lenyult a kimerőasztal alá, hogy elővegyen egy fonott korsót. Háttal fordult az idegennek, ki egyszerre csak anélkül, hogy Szabó észrevette volna, zsebéből

egy forgópisztolyt kapott elő és négyszer egymásután rá lőtt. A koresmáros, ki tagbaszakadt, erős ember, egyik golyó sem találta súlyosabban és nem vesztette el eszméletét, hanem támadójára vetette magát s dulakodni kezdtek. Percekig tartott ez az élet-halál tusa, míg egyszer csak a merénylő kiszabadította magát, kissé hátralépett és vagy husz centiméternyire a revolver ötödik golyóját a koresmáros fejébe lőtte, ki ekkor már súlyosan találva, elvesztette eszméletét. Azonban a rabló is megriadt. Anélkül, hogy valamit rabolt volna elmenekült. A koresmáros hónapok mulva épült fel sérüléseiből. Kis nevelt leányának, ki a véres jeleneteket a szomszéd szobából halálos rettegek között végig nézte, az ijedségen kívül nem lett semmi baja.

Az összeharapott ujj.

A rablómerénylet ügyében heteken keresztül tartott a legszélesebb körű nyomozás. A csendőrség kihallgatta a büntény egyetlen szemtanúját, a kis Juliskát, ki értelmesen adta elő az egész esetet, sőt még a rabló pontos személyleírását is a legnagyobb határozottsággal megadta Szabó József pedig a nyomozásnak igen érdekes adattal szolgált. Elmondta ugyanis, hogy dulakodás közben a rabló balkezének mutató ujjá valahogyan a szájába került és azt ő az élet-haláltusa végső erőfeszítésében teljesen összeharapdálta és fogaival véresre morzsolta. Ennek dacára a nyomozás hosszú ideig nem vezetett eredményre. A csendőrség számtalan gyanús embert előállított, de ezek közül egyikben sem ismerte fel sem a koresmáros, sem a leánya a rablómerénylőt. A leánya pedig, mint az ember a nagy rémület perceiben mindig, nagyon jól megjegyezte magának a rabló arevonásait, ruháját.

Kurucz Szilveszterhez vezető nyomok.

A debreczeni csendőrség azonban mindezek dacára nem vesztette el a reményt, hogy a vakmerő rablógyilkossági kísérlet tettesét még kideríti. Mikor Kurucz Szilveszter a rendőrség elfogta, mikor ennek a véres pénzszomjas katonának viselt dolgai kiderültek, mikor kitűnt, hogy Kurucz Szilveszter, ki tudvalevően szakács volt a Vilmos huszárezredben, civil ruhában indult mindig éjszakai rablóportyázásaira, a csendőrségnek mindjárt gyanúja támadt, hogy a Geréby-telepi rablótámadás tettese is csak Kurucz Szilveszter lehet. A csendőrség titokban, de nagy buzgalommal ismét felvette a nyomozás elejtett fonálát. — Már a legelső nyomok, a legelső bizonyítékok is megerősítették a gyanút és ettől kezdve pár nappal már a bizonyítékok egész garmadáját szedték össze a nyomozó csendőrök Kurucz Szilveszter ellen. Bemutatták Kurucz Szilveszternek a civil ruhát a koresmárosnak és leányának, akik egész határozottsággal felismerték benne azt az öltözetet, mely a rablón volt.

Próba rablógyilkosság.

Ezután a csendőrök a bizonyítékszerzésnek egy nagyon érdekes és sikeres módjához folyamodtak. A hadbírószágtól, melynek börtönében eddig felderített bűneiért ül vizsgálati fogságot a rabló huszár, kikérték Kurucz Szilveszter. Felöltöztették polgári ruhájába és szombaton éjszaka kikísérték a Geréby-telepre Szabó József koresmájába. Itt végigcsináltatták vele az egész rablótámadást, ugyanugy, mint azt november 14-én elkövette. Ugyanazokat a szavakat és kiáltásokat kellett hallatnia és aztán pedig szembesítették a sértettekkel. Ugy a koresmáros, mint a leánya egyértelműleg felismerték benne az éjszakai támadót. A kis leány meg éppen minden mozdulatára emlékezett, mert azon a véres éjszakán annál is inkább látott mindent, mert a koresmahelyiség ki volt világítva, ő pedig a sötét szobában állott.

FIGYELEM!

Debreczen sz. kir. város könyvnyomdai vállalata munka felvételi irodáját Kossuth- és Városház-utca sarkára helyezte át.

Fontos bizonyíték volt még az is, hogy Kurucz Szilveszter bal mutató ujján tényleg látszanak azok a harapások és sebhelyek, melyeket a dulakodás hevében szenvedett. Erre nézve különben döntő vallomást tett Fercek Géza számvevő őrmester a következőkben:

— Tavaly novemberben Kurucz Szilveszter bekötve tartotta balkezének mutató ujját. Én közelesemből kifolyólag míg a konyhát vizsgáltam, többször találkoztam Kurucz Szilveszterrel, ki mint szakács dolgozott a konyhában. Kérdeztem is tőle, hogy miért van bekötve a keze, mire ő azt válaszolta, hogy faszilánk ment bele és attól megdagadt.

Miután ezeket a nyomós bizonyítékokat a csendőrőrs összeszedte, kihallgatta Kurucz Szilvesztert. Az elvetemült huszár a bizonyítékok sulya alatt *mindent beismert*. Beismerő vallomásáról a csendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel és Kurucz Szilvesztert ma visszakísérték a hadbíróság börtönébe.

Mint értesülünk, a csendőrség a Vilmos-huszár ezredpénztár kirablásának ismeretes ügyében is megindította a nyomozást. Ugyanis ezzel is Kurucz Szilvesztert gyanúsítják, még pedig nem alaptalanul, de a nyomozás érdekében a részleteket egyelőre titokban tartják.

A nagyváradi püspökség kettéválasztása.

A király nem adta beleegyezését.

Lányi József dr. az új nagyváradi püspök.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter miniszterségének első hónapjában foglalkozott már azzal a tervvel, hogy a nagyváradi püspökséget két részre, nagyváradi és szegedi püspökségre osztja. A tervet, bármennyire szerette volna is a magyarországi püspöki kar, nem lehetett megvalósítani, mert súlyos akadályokat gördítettek eléje Bécsben. A magyarországi katolikus főpapságnak emiatt érdeke lett volna a nagyváradi püspökség kettéválasztása, mert ezáltal a püspöki kar egy helyett két nagy jövedelmű püspöki uradalomhoz jutott volna.

Igaz ugyan, hogy a magyarországi püspököknek az uradalmak jövedelmezősége tekintetében egy csepp okuk sincs a panaszra, mégis érdekükben állott, hogy egy új püspökség kreáltságát, melynek évi jövedelme a 600,000 koronát meghaladja. A nagyváradi püspökség ugyanis évenként több, mint egymilliókétszáz ezer korona jövedelmet hajt.

Mindazonáltal a nagyváradi püspökséget kettéválasztani nem lehetett, mert Bécsben az udvar részéről nem adtak ehhez beleegyezést. Csernoch János dr. esanádi püspök is sokat fáradozott ebben az ügyben, különösen azóta, amióta a nagyváradi püspöki szék betöltetlen, de fáradozását siker nem koronázta, mert a király hallani sem akart a papi birtokok kettéválasztásáról. A nagyváradi püspökség kettéválasztásának kérdése a mai napig húzódtott, míg végre a király leghatározottabb ellenvetése folytán végleg befejeződött.

Ezzel egyben aktuális lett a nagyváradi püspökség betöltésének a kérdése is. A Szmracsányi Pál püspök halálával megüresedett állást a mai napig sem töltötték meg be, de egy-két hét múlva — mint biztos forrásból értesülünk — megtörténik a kinevezés. Az új püspök személyére nézve a megállapodás már megtörtént. Lányi József dr. tinnini címzetes püspök, Ferencz Ferdinánd trónörökös gyermekeinek magyar nevelője lesz az új nagyváradi püspök és kinevezése már augusztus hó elején megtörténik.

Telefonszám 5.

Aratógépeket,

Kéveket, marokrakó és fűkaszálokat a legteljesebb felelősség és kedvező fizetési feltételek mellett szállít olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN,

gazdasági gépműhelye és gépraktára,

mint szakértő iparos díjmentesen felszereli és munkába állítja. Ajánlja továbbá saját találmányu, szántóvető tengeri-gépeit csakély 25 kor.-ért darabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási forrás gazdasági gépekben. Tisztelettel **Bagi István.** K. E. A.

Telefonszám 5.

TÁVIRATOK.

A király és Wekerle.

Budapest, július 11. Egyes lapok azt irták, hogy a király Bécsben megvárja Wekerle jelentéseit a legutóbbi parlamenti eseményekről és a miniszterelnököt kedden, vagy szerdán fogadja. Ez nem felel meg a valóságnak, mert mint félhivatalosan jelentik Wekerle legfeljebb augusztusban megy kihallgatásra, a király pedig már szerdán Ischlbe utazik.

A trónörökös román földön.

Budapest, július 12. Színájában a trónörökös érkezésekor több házra magyar-osztrák lobogókat tűztek ki. A román diákok tiltakoztak a magyar zászlók kitűzése ellen és mikor a háztulajdonosok ezeket nem akarták bevenni, megrohanták a házakat és a magyar lobogókat letépték.

A Haverda ügyet Szegeden tárgyalják.

Budapest, július 12. Szegedi tudósítás szerint Dr. Szapai József szegedi főügyész oda nyilatkozott, hogy a Haverda ügyet Szegeden fogják tárgyalni, mert attól lehet tartani, hogy a vádlottak egyike a vádat kóp-

viselő ügyészt befolyásolhatná és mert a szabadkai esküdtbírák nem lehetnek ebben az ügyben teljesen elfogulatlanok. A szabadkai ügyészség vezetője Dr. Winhlereot a hirt le-cáfolta.

Jánossy Aladárt szerdán budapestre viszik elmeállapotának megvizsgálása végett.

Szerkesztői üzenetek.

Mariskának. Nem közölhetjük. Tulterjengős az egyébként szép és érdekes költemény, emellett szerkezeti hibái is vannak. Itt, ott nagyon döcögős. A kéziratot — kivételesen — félre tettük.

Donogán és Somossy

Debreczen,

≡ Kistemplom-bazár. ≡

Mosó kelme ujdonságok!

Zefir, Batist, Ottomá-vászon, Kreton, Voë de laine

óriási raktára!

A bőr ápolása kötelesség az egészségdekében s erre legalkalmasabb sz

MOLLITERGI,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kérnek) üdeségét, hamvasságát, rózsabben játszó fehérségét. Megszüntea kézvérvörösséget. Az eldurvult, kirepedt és szelkifujta arcot vagy kezet arörvidebb idő alatt fehérré és puá teszi! Poudert alá is igen ajánlj! Hatása gyors és biztos. Mint bőráó szer páratlan. Teljesen fémmentes értalmatlan. Egy üveg MOLLITERN ára 1 K. — Készítő helye s főrakra

MIHALOVITS JEŐ

gyógyszertára a „KIGYÓ“-hoz Debreczen, Főplac 31. sz. zat, a városházzal szemben.

Nyári idényre

olcsó árakon ajánl.

Angol Jefirt, francia Batiztot, fehér és szines ruhavásznat

mosó és gyapju Dalaint bordu- **fehénemüeket,** ros mosó árut hazai gyártmányu katonokat férfi és női keztüket és harisnyákat, Siffon vászon és asztalnemüeket nyári takarót és paplanokat.

— Napernyők minden árban. —

SZÉPE LAJOS

női divatüzlete DEBRECEN, Kossuth-utca 6. sz.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

BUDAPESTI KORONÁS ÁRUHÁZBAN

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 7-IK SZÁM.

Majolik-, üveg-, porcellán áruk, gyermekjátékok minden elfogadható áron.

Az összes üzleti berendezés olcsón eladó.

Raktárhelyiség tágas és világos azonnal kiadó PIAC-UTCA 19. szám.

Telefonok, villamos csengők,
villámhárítók berendezését, —
javítását szakszerűen és ju-
tányosan készít

Földvári L.

Kossuth-utca I. sz.

Telefon 168. szám.

Meghívó.

A Debreceni Vas és Rézbutorgyár
Részvénytársaság

III. évi rendes közgyűlését

1909 augusztus hó 5-én d. u. 4 óra-
kor a Debreceni Ipar- és Kereske-
delmi Bank r.-t. tanácstermében tartja
meg, melyre a részvényesek tiszte-
lettel meghívtnak azzal a figyel-
meztetéssel, hogy az alapszabályok
11. §-a szerint részvényeiket a Deb-
reczeni Iparbank és Kereskedelmi
Bank r.-t. pénztáránál 8 nappal a
közgyűlés előtt le kell tenniük.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság jelentése és szám-
adása az 1908 üzlet évről.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. Mérleg megállapítása.
4. Felmentvény megadása.

Az igazgatóság.

A cséplés kezdetén

ajánlok: gépolajzókat, tömitéseket,

I. rendű gépsziját.

buzaminóság mérő és egyéb mér-
legeket, általában minden gépészeti
cikket

Sesztina Lajos

vaskereskedése DEBRECEN
Piac-utca 23. szám alatt.

3270—4870. 1909. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa, a városi rendőrség, hajdulegénység,
tisztiszolgák és az összes szolgaszemélyzet egyenruházatának szállítására
versenytárgyalást hirdet.

Az elkészítendő egyenruhák és egyenruházati cikkek Debreczenbe, a
városházához szállítandók.

Készítendő és szállítandók disz egyenruhák, téli- és nyári egyen-
ruhák, bekötők, csizmák, cipők, esőkabátok, kalapok, sapkák, keztyűk. A
szállítandó egyenruhák és cikkek mennyisége részletesen és egyenként a
szállítási feltételekben van felsorolva és kitüntetve.

Külön adandó be ajánlat a ruhákra és egyenruházati cikkekre és
külön a csizmákra és cipőkre.

A szállítás 6 évre, t. i. az 1909., 1910., 1911., 1912., 1913. és 1914.
évekre biztosított. A szállítás részletesebb határideje a vállalati feltéte-
lekben van megállapítva.

A ruhák szállításával együtt ajánlat teendő a ruháknak időközben
szükségessé válható átalakítására és javítására is.

Csakis szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen boríték-
ban elhelyezett és közvetlen, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak
tárgyalás alá vétetni. Az ajánlatba világosan kiteendő, hogy ajánlattevők
a szállítási feltételeket ismerik s azokat magukra nézve kötelezőknek tartják.

A borítékok következő felirással látandók el: **Ajánlat Debreczen sz.
kir. város rendőrsége és szolgaszemélyzete részére szükséges egyenruhák és
egyenruházati cikkek (csizmák és cipők) szállítására.**

Az ajánlatok Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalánál a
f. 1909 július hó 26. napjának délutáni 5 órájáig adandók be. Később be-
érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénzül az ajánlat szerinti összértéknek 5%-a teendő le jelen hir-
detés számára hivatkozással — a f. 1909. év július hó 26. napjának déli
12 óráig a városi házipénztárnál. — A letétjegy az ajánlathoz mellékelendő.

Az ajánlatok a f. 1909. év július hó 27-én délelőtt 9 órakor a vá-
rosháza nagytermében fognak felbontatni, ahol is ajánlattevők, vagy
igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A szállítási feltételek, minták és az ajánlati lap f. 1909. év július
hó 12-ik napjától hétköznapokon délelőtt 8—1 óráig a polgármesteri hi-
vatalnál megtekinthetők, esetleg darabonként 1 koronáért megszerezhetők.
Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik ajánlataik benyújtásakor Debreczen szab. kir.
várossal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte isme-
retlenek, tartoznak szállításképeességüket és megbízhatóságukat azon ke-
reskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk
telepítésére tartoznak.

A városi tanács fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok
között, az ajánlati árakra tekintet nélkül szabadon választhasson.

Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1909. július 8-án tartott üléséből.

A városi Tanács.

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratoriuma.
DEBRECZEN, Főpiac 31. szám alatt
a városházzal szemben.

Bel- és külföldi gyógyszer-különlegességek,

a naponta felmerülő

hasonszenvi gyógyszerek, kötszerek, szépítő szerek.

➔ Gyógyszerujdonságok legnagyobb raktára ➔
DEBRECZEN és vidékére.

Alapított 1561.

Telefon: 270.

Debreczen szab. kir. város

KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

(Városházépület, Kossuth-utca.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebbig,

☐☐ jutányos ár mellett.

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésebben állítatnak ki. Vidéki megrendeléseket gyorsan és

☐☐ pontosan eszközöl. ☐☐

Tartós betűrcből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.